

Fragmenta cuiusdam «Hilkot Sepher Torah» in urbe guixolensi reperta

Nonnullius utilitatis tam pro recentioribus historiae atque scientiae hebraicis studiis quam pro biblica disciplina futurum esse iudico, descriptionem accuratamque pervestigationem cuiusdam membranacei documenti nuper detecti funditus instituere.

I

Adiuncta historica

Inventionis locus.—Non multum abhinc tempus optima nactus sum opportunitate Archivum Municipale civitatis guixolensis invisendi. Veterrima urbs Sancti Felicis Guixolensis, vulgo *San Feliu de Guixols* nuncupata, quae ad provinciam civilem simulque dioecesin gerundensem (*Gerona*) pertinet, caput est naturale regionis longe undequaque circumiacentis iuxtaque Littus Praeruptum sive *Costa Brava* Mediterranei maris posita. Eius historica vestigia per romanam, graecam iberamque culturam ad dimidium usque primi millenii ante Christum protrahuntur. Sed ipsius et novi splendoris origo et prosperum per plura saecula incrementum vitae urbanae, cuidam benedictinorum monasterio, a Carolo Magno imperatore ut fertur fundato, debentur. Aliqua huius sacrae domus testimonia iam inde ab anno 993 multaque plura recentiora exstant¹.

Istius ergo civitatis Archivum, de novo post bellum radicibus exstructum, cum sub ductu amici Iacobi Irla, directoris

---

¹ A. M. ALBAREDA, *Una història inèdita de Montserrat*, *Analecta Montserratensia* 4 (1920-21), 182-189.

vices gerentis, percurrerem, in interiori tegumentorum chartaceorum cuiusdam codicis parte antiquum hebraicum scriptum detexi. Cumque adstanti illico indicarem id inde magna cura extrahi oportere, significatum est mihi iam in ipsius directoris mente esse haec et similia exsequi. Quod revera postea factum est.

Pergamena documenta vetustissima, etiam hebraica, ad libros protegendos antiquitus per totam illam regionem adhibita esse compertum est. J. M. Millás Vallicrosa facta simillima pluries notavit inscriptionesque huius generis, in eadem prorsus gerundensi provincia detectas, scite descripsit. Sufficiat in praesentiarum recordari quasdam computatorias tabulas cum Talmudicis fragmentis et Šetarot repertas², vel etiam folia ipsius Pentateuchi (Ex 9,12-10,7), cuius recensionem, in duabus columnis dispositam, saeculo XIV p. C. hic clarissimus auctor attribuit autumnatque ipsa e quodam communitatis iudaicae scriptorio in urbe Gerunda exstante prodiisse³.

Guixolensis documenti descriptio.—Fragmentum membranaeum quod hoc pacto in urbe guixolensi obtentum est, duobus foliis opisthographis et fere per medium disruptis constat, quae vicissim ex alio vetustiore codice probaliter desumpta sunt. Horum alterum leviter in margine exteriori resectum est, ita ut aliquae uniuscuiusque lineolae litterae a summo usque deorsum per longum ablatae sint, quod sine dubitatione quo ea facilius ad materiale tegumentorum libri usum accomodarentur factum est. Metitur unumquodque folium 23 × 17 centimetra; attamen pars scripta circa 17 × 13 centimetra tantummodo complectitur. Sic igitur manuscriptum quattuor scriptiois hebraicae paginas habet. In unaquaque viginti quattuor lineolae numerantur. Unaquaque vero lineolarum plus vel minus triginta quinque litteris constat.

Statim apparet perpulcram ex «quadratis» characteribus scripturam illius esse typi *aškenazi* nuncupati, praesertim propter litterarum in ipsa coronatarum sive *ketarim* praesentiam. Itemque primo intuitu ob sensus defectum in scriptis atque ex continua vocabulorum inconnexorum iuxtapositione discernitur, de quodam regulae scriptoriae exemplari ad utilitatem *sopherim* composito agi. Vocabula illico Pentateucho attribui vidique ea quidem ab Ex 20,18 ad Lv 4,14 sed haudquaquam continue, protendi.

² J. M. MILLÁS VALLICROSA, *Restos de antiguos libros hebraicos*, «Sefarad» 12 (1952), 156-158.

³ J. M. MILLÁS VALLICROSA, *Restos de una biblioteca hebraica manuscrita en Gerona*, «Sefarad» 13 (1953), 356-358.

Inscriptionis tempus.—Prae omnibus tempus assignare fragmento tentandum est. Hoc ut obtineretur, tres vias inveni:

1.^a Diligenter petivi a reverendo Lamberto Font, Archivi praefecto, cuius temporis aestimaverit esse librum, in cuius chartaceis tegumentis hebraicum scriptum inventum est. Sic ille ad me: «Documenta haec hebraica inventa sunt in libro *Manual de Acuerdos* (in manuali scilicet decretorum municipalium codice manuscripto), quae temporis spatium ab anno 1403 ad 1409 complectuntur»⁴. Ipsius sententia tegumentum libri hoc tempore concinnatum est. Ergo, secundum hoc testimonium, documentum hebraicum posterius saeculo XV esse non potest.

2.^a In tertia hebraici documenti pagella, inter lineam nonam et decimam, vetusta adest characteribus cursivis inscriptio atramento et calamo exarata. In eaque perspicue legitur: *Al molt amat senyor...*, post quae quattuor vel quinque inintellegibilia vocabula sequuntur. Haec sententia lingua catalaunica scripta est. Ipsiusque finis patet. Amanuensis quidam, sat posterior, ut calamum tentaret, hebraico hoc pergamenno documento ad modum adversariorum usus est, quod proinde rem parvi momenti reputavit. Hoc notandum quod, qui talia scripsit, litteras hebraicas versas habuit, ideoque illum quid prae manibus haberet ignorasse manifesto ostenditur. Modo simili in altera pagella parium calligraphicorum tentaminum inter lineam nonam et decimam ac supra ad marginem paginae sinistrum non indubia indicia apparent.

Iam vero, cum ex catalaunica litterarum manuscriptarum palaeographia inscriptionis tempus modo fere mathematico determinari possit, quaesivi praeterea a domino Lamberto Font, ut viro experto, cuius eas temporis esse duxerit. Patet enim, cum amanuensis calamum tentaverit, iam valde prius hebraicum documentum scriptum exstitisse. Qui haec mihi percontanti: «Typus litterarum praedictae legendae idem prorsus est atque ille qui in pergamenis saeculi XIV, in eodem Sancti Felicis Archivo asservatis, invenitur, necnon eiusdem loci aliis qui iam inito et mediato saeculo XV attribui debent». Ergo ex hoc capite hebraicum documentum ante annum 1400 magna cum probabilitate scriptum esse fatendum.

3.^a Restat potissima ratio eaque si fieri potest praecedentibus tutior, ex ipsa hebraicarum litterarum palaeographia desumpta. Consilium clarissimi doctoris Nehemiae Allony op-

⁴ Ex litteris Matrivi 3.X.1959 scriptis. Ipsi reverendo domino Lamberto Font propter hanc aliasque similes responsiones animum hic meum gratissimum manifesto.

portune, prioribus tamen rationibus reticitis, sciscitatus sum. Qui continuo et sine ulla dubitatione haec respondit: «Litterarum characteres saeculi XIII vel XIV sunt; nullo pacto posteriores»⁵.

Ubinam hoc manuscriptum fuerit compositum.—In praesentiarum perdifficile dictu est utrum haec et similia documenta in scriptorio urbis Gerundae, ex quo quamplurima exierunt exstantque opera, an in ipsa Sancti Felicis Guixolensis civitate confecta fuerint. Etenim hoc postremo loco his temporibus, de quibus agitur, florens iudaeorum communitas exstitit, ut etiam ex hodierna via «del Call» nuncupata adnexaque regione patet, quae, sicut alibi in eadem gerundensi provincia accidit, urbium oppidorumque partem a iudaeis habitata designabant. Praeterea, prout ex dioecesano Archivo gerundensi certo constat, anno 1329 quidam iudaeus, Maymonus Pontii nomine, in guixolensi civitate vivebat. Insuper, ab anno 1401 usque ad saeculum XVI iam iam vertentem, semper Senatus Municipalis Guixolensis *physicus* sive medicus vir iudaeus nominatus est⁶. Quae omnia luculenter supponunt aliquem hebraicae culturae in urbe guixolensi coetum his temporibus exstitisse.

II

Analysis documenti litteraria

Materies.—Hoc membranaceum fragmentum regulas ad utilitatem *sopherim aškenazim*, eorum scilicet qui ad scribendas *megillot Torah* sive rotulos Legis in synagogarum commodum et secundum usum non hispanum dicati sunt, continet. In hac vero arte exercenda omnia apprime determinata erant, et peritis in transcriptione plene riteque facienda quaelibet levis signorum, litterularum, vocabulorum, linearum et capitum indicatio, minutissime disposita, proderat.

Litterarum figurae.—Quattuor totius fragmenti exstantes paginae ab eadem manu conscriptae esse videntur, si tamen lineas 5-10 tertiae paginae et forsitan postremam partem, ubi alius amanuensis actio patefit, exceperis. Ibi enim litterae *'ayn*,

⁵ Ex litteris Hierusalem datis die 29.XI.1959. Grates quam maximas doctori N. Allony propter has litteras lubentissime refero. Similiterque reverendo patri Alexandro Diez Macho consilii mihi in his collati memor sum.

⁶ Hae notulae postremae cum probationibus historicis pertinentibus bonitati reverendi Lamberti Font debentur.

yod et *pe* identidem ab aliis per totum receptis diversificatae apparent.

Passim litterae speciali modo ductae distinguuntur, ut *pe* ubique et *tau* (III) superplicatae; *lamed* duobus dentibus sinistrorsum vergentibus insignitum (I 3); 'ayn (I 13; III 6 bis); *zaww* (III 3 ter) et *yod* (I 18) superrotunda. In genere affirmari potest easdem litterarum formas, quae in hoc paradigmate inveniuntur, sopher adhibere debuisse dum Sepher Torah scriberet.

Signa distinguentia.—Lineola verticalis (') vocabulum vel vocabulorum seriem separat. Aliquando vero, cum maior spatium postulatur, lineola duplicatur ("), ut in II 1,8,17 exempli causa potest inveniri. Passim coronatae litterae ad earumdem simplicium complexuumve vitandam confusionem prostant, hoc tamen modo ut non semper atque eadem littera scribitur, simpliciter distinguatur. Cum vero distinguitur, similiter ferme distinguitur. Duas lineolas superpositas habent דהטכנספףקת, duas in primo cornu unamque in altero צץט; duas, duas et tres ש.

Simplex lineola supra quamlibet litterarum posita vocabulum esse breviatum denotat. Sic frequens est ס pro תומה (= spatium *clausum* ante finem lineae) aut פ pro פרשה (= spatium *apertum* linquendum usque ad finem lineae); ד pro דברים, id est «desunt verba», ad modum nostri *et caetera* (cf. I 11,23; II 19,23; III 1,4,9); vel שור pro שורה; ויעב ex ipso textu sacro pro ויעבר (III 15); ישראל pro ישראל (III 23).

Res notatu digna est quoddam ר duabus lineolis insignitum (III 19), quibus id sat maius praecedentibus et subsequentibus characteribus scribi debere significatur.

Non raro supra singula vocabula vel etiam semel supra sententiam integram signum peculiare, angulo cum vertice deorsum posito simile, comperies. Hoc modo verba in quibus tale signum invenitur non esse ex Sacra Scriptura, sed a scriba superaddita ad aliquid explicandum, indicatur. Sic, exempli gratia, עד «usque» (I 6; II 15); מלא «plena» (II 14); quattuor verba, singulum idem signum habens (III 18); tota longa locutio semel signata (IV 3).

Animadversiones hebraicae.—Annotationes quaedam, modum quo labor procedere debeat indicantes, passim inveniuntur. En praecipuae:

1) I 4,12. IV 7. פרשה שורה. Una linea non scripta relinquatur.

- 2) II 14. מלא. Scriptio «plena»: 'hrwn.
- 3) III 18. צריך להיות בראש הדף. Complexus praecedens *šmr lk* «necesse est ut sit initio paginae».
- 4) III 19. ריש גדולה. Littera *reš* vocabuli praecedentis 'ה' debet scribi maior.
- 5) III 24. IV 6. פרשה סדורה. Sopher sive transcriptor, si ad dimidiam vel ad tertiam partem lineae verba finierit, debet sequentem lineam incipere sub idem verbum, quod praecedentem absolvit.
- 6) IV 3. כל לעשת מזו הפרשה חסר בר מן לעשות. «Omne [verbum] *l'st* ab eo quod invenitur in hac parašah [debet scribi] defective [id est, sine *w*], excepto praecise hoc ipso *l'st* [Ex 35,33, quod proinde cum *w* scribendum est]».
- 7) IV 10. ד שיטין יניה. Relinquatur vacuus locus quatuor linearum, ut clare Liber Exodi a Levitico separetur.
- 8) IV 20. א קטנה. Ultimum aleph vocabuli *wygr'* scribatur minus quam praecedentes litterae.

Opera similia.—Fateor hucusque me huic guixolensi fragmento aliud aequale simillimumve invenire non valuisse. Idem nimirum pertinet sine ulla dubitatione ad notum aliorum operum affinium genus, ut *Qiryat Sepher*, quod praeclaro Menahem ben Šelomo ha-Meiri debetur. Praesertim cum libro *Hilkot Sepher Torah*, a Rabbenu Ia'aqob ben Meir exarato, comparari potest. In eoque idem prorsus locus paradigmaticus pergameni guixolensis invenire fas est, etsi sat diverse dispositus⁷.

III

Analysis documenti biblica

Ambitus.—Cum totum fragmentum ab Ex 20,18 usque ad Lv 1,14 protendatur, fere 41 capita complectitur. Attamen paucissima verba uniuscuiusque capitis referuntur, quae videlicet sola ad finem intentum erant necessaria. Textu igitur sufficienter protenso caremus, ut ipsius filiationem inquirere tentemus. Sed aliunde in paucis Pentateuchi verbis ab hoc documento

⁷ Cfr. S. HURWITZ, *Machzor Vitry* (Nürnberg, 1923), 663-685.

transmissis, aliqua interpretationem biblicam attingentia erui possunt.

Maiores litterae.—Aliquando quaedam maiores reliquis litterae scribi debent, quae divisionem aliamve peculiaritatem textus biblici significant. Hic hae habentur:

Ex 21,1	I 4	ואלה
Ex 25,1	II 2	וידבר
Ex 27,20	II 8	ואתה
Ex 30,12	II 18	כי
Ex 34,11	III 18	שמר
Ex 34,14	III 19	מהך
Ex 35,1	III 24	ויקהל
Ex 38,21	IV 10	אלה
Lv 1,1	IV 20	ויקרא

Scriptio plena.—Collatione facta cum masoretico textu, prout eum Kittel in sua *Biblia Hebraica* * offert, hae lectiones inveniuntur discrepantes, in quibus guixolense manuscriptum matres lectionis mavult.

	KITTEL	Ms. Guixolense
Ex 20,26	במעלת	במעלות
Ex 22,29	לשרך	לשורך
Ex 26,29	טבעתיהם	טבעותיהם
Ex 27,10	העמדים	העמודים
Ex 27,20	להעלת	להעלות
Ex 28,13	משבצת	משבצות
Ex 29,15	אהרן	אהרון
Ex 30,10	קרנתיו	קרנותיו
Ex 30,16	נפשתיכם	נפשותיכם
Ex 30,31	לדרתיכם	לדרותיכם
Ex 30,34	ולבנה	ולבונה

* R. KITTEL, P. KAHLE, *Biblia Hebraica*³ (Stuttgartiae, 1937).

	<i>KITTEL</i>	<i>Ms. Guixolense</i>
Ex 31,17	לעלם	לעולם
Ex 32,30.31	גדלה	גדולה
Ex 33,14	והנחתי	והנחתי *
Ex 33,20	לראת	לראות
Ex 34,31	הנשאים	הנשיאים
Ex 35,32	לעשת	ולעשות
Ex 36,14	יריעת	יריעות
Ex 37,10	השלחן	השולחן
Ex 37,17	המנרה	המנורה
Ex 40,24	המנרה	המנורה
Lv 1,13	ניחח	ניחוח

Scriptio defectiva.—E contra, aliquando, etsi multo rarius, accidit guixolense manuscriptum contra Kittel defectivam scriptionem tenere.

	<i>KITTEL</i>	<i>Ms. Guixolense</i>
Ex 28,31	האפוד	האפד
Ex 32,16	חרות	חרת
Ex 33,16	הלוא	הלא

Castigatio mendii.—In III 3 (Ex 32,1) scripserat amanuensis ויקלל, quod postmodum, superaddendo ה, in ויקהל co-correxerit. Aliunde non clare apparet quid in II 9 (Ex 28,1) significant litterulae ב et א, ut videntur, supra הקרב et לכהנו positae. Signum supra ונפל positum in I 9, quod ad notulam marginalem ducit, formam litterae *pe* plicatam videtur attingere.

Confusio textuum.—In documento ubi duo simul evolvuntur textus, Pentateuchi nimirum alius atque annotationum alius, fere caeco modo fieri debet ut aliquando alius pro alio sumatur. Quod reapse evenit.

Multoties elementum עד inter animadversiones invenitur; atque eo quidem locutio «usque ad verba» significatur, sed tunc signum peculiari distinguitur, sicut in I 6 videre est. Aliquoties

tamen est ipsius textus biblici integralis pars. Iam vero, in I 21 (Ex 23,30) legitur *עד אשר תפרה אנרשנו* ubi clare *עד* ad textum pertinet, sed erronee signo diacritico insignitur. Quo facilius sensus particulae distinguatur atque confusio vitetur, in II 6 (Ex 27,5) *עד* sola lineola notatur, qua vocem ad textum originalem pertinere significatur. Praecedit enim Ex 27,1 et Pentateuchi verba sequuntur. E contra, nulla confusio est possibilis in II 12 (Ex 28,42), Ex alia parte in I 22 (Ex 24,7) annotationis signum deest, ubi esse deberet.

Menda.—En aliqua, in quibus consueta confusio litterarum ansam errori praebuit.

1. Scriptio ו pro י כנפום (II 3; Ex 25,20). Sed cf. III 11.
2. Confusio כי videtur מ כיקטר (II 16; Ex 30,1).
3. Habet, ut videtur, ד pro ר in הרק (II 24; Ex 30,36).

Nomen sacrum.—Dupliciter scribitur: plene et cum yod triplicato punctoque superaddito.

יהוה	{	<i>plene</i> : I 17,22; II 1,17; III 6,15 (semel, ibique ter defective); IV 2,3,23.
		<i>quadruplici puncto</i> : III 8,14,15 ter (ubi semel plene), 19,20; IV 11,23,24.
אל		<i>defective</i> : III 19.

Lectiones variantes.—Etsi textus documenti biblicus exiguus sit, habet tamen aliquas variantes lectiones quas notare oportebit. Eas tantummodo selegi, quae cum lectione admissa cumque annotationibus *Bibliae Hebraicae*⁹, a Kittel editae, non cohaerent⁹.

1.^a (Ex 20,21; I 1). Kittel habet אל-הערפל. quod vertendum est: «Moyses appropinquavit (גנש) ad nebulam condensam». E contra ms. guixolense retinuit על-הערפל, quod significaret: «Moyses ascendit in nebulam condensam, ubi erat Deus». Hoc pacto coincideret cum LXX εἰς ἀέθρα. Tamen non multum distinctio inter אל et על urgenda esse videatur¹⁰.

⁹ Non paucae coincidunt plane cum textu a Kittel admissio, ab alijs vero discrepant lectionibus in apparatu critico notatis, exempli causa: Ex 22,4 (I 10) ms. guixclense legit כי cum Kittel contra וכי; Ex 21,37 (I 10) habent quoque כי contra וכי aliquorum testium; Ex 22,17 (I 12) ms. g. et K. servant מכשפה contra מכשפו aliquorum; Ex 30,19 (II 20) tenent ורהצו contra aliquas alias lectiones in singulari modo. Et similiter alia complura. De his nihil dicendum putamus, nisi sint speciali mentione digna.

¹⁰ W. GESENIUS, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch*¹⁷ (Berlin, 1954), 588 a; F. ZORELL, *Lexicon Hebraicum et Aramaicum Veteris Testamenti* (Roma, 1950), 596, 3).

2.^a (Ex 23,13; I 17). Kittel legit **תזכירו לא ישמע על פיך**; id est: «Et nomen deorum alienorum *non invocabitis*. Non audiat in ore tuo». Sed hanc aliam lectionem proponit: «Nomen deorum alienorum *ne invocaveris* (תזכיר), neve auditum fuerit in ore tuo», quocum grammaticalis persona eadem in utroque membro esset ideoque parallelismus optime restitutus. Hoc sequeretur, si waw finale in vocabulum sequens transferretur. Kittel hanc variantem lectionem in 62 manuscriptis, in Pentateucho hebraeosamaritano atque in versione syriaca fundat. Iam vero, praecedenti manuscriptorum numero addendum erit in posterum ms. quoque guixolense, quippe quod clare **ולא**, ut initium vocabuli subsequentis admittit. Immo, lineola supra waw posita hanc lectionem conscie admitti indicari dixeris.

3.^a (Ex 23,29; I 21). Mavult Kittel **אֲנִי־שָׁנִי**. E contrario LXX, versio syriaca et targumim **אֲנִי־שָׁמַיִם** supponunt. In his vero factam esse frequentem confusionem **ם** pro **נו** facile detegitur. Manuscriptum guixolense admittit aperte **נו**. Hoc corroborat ductus fortis ad dexteram lectoris protentus (dum ductus **ץ** sinistrorsum vergit), quo notatur hunc complexum cum **ם** finali non esse confundendum. Plene igitur cum Kittel ms. concordat. Dixeris praeterea idem prosus accidere in Ex 23,30 (I 21), ubi idem repetitur verbum, sed praee macula quadam vel in pergamento defectu comperto nequit res certo evinci.

4.^a (Ex 23,31; I 21). Kittel habet **את ישבי הארץ**, quod vertendum: «Quia in manibus tuis ponam *habitatores regionis*». At in apparatu critico advertit prope 16 manuscripta addere **כל**. Nunc autem, guixolense manuscriptum habet quoque **כל**, ideoque in posterum cum reliquis praedictis adnumerandum erit. Sic ergo legendum: «In manibus tuis ponam *omnes* habitatores terrae».

5.^a (Ex 27,10; II 7). Kittel hoc loco admittit **ווי העמודים** ווהשקיהם, hoc est: «Clavi columnarum et annuli eorum erunt argentei». Sed miro modo manuscriptum guixolense habet **ווי העמודים הראשונים**, hoc est: «Clavi columnarum *primarum*...». Primo intuitu hic de quadam lectione variante agi videtur, eo magis quod litterarum characteres idem prorsus ac reliqui textus sacri sunt et quolibet alio signo carent. Sed criticus apparatus hoc loco nullam variantem lectionem praebet. Solutio alia videtur esse. Versus finem versiculi 11 idem prorsus repetitur quod in 10 invenitur, cum dicatur **ווי העמודים** ווהשקיהם כסף. Iam vero vocabulum **הראשונים** debet sumi ut quaedam notula textui biblico adiecta, quacum amanuensis «columnas

primas» seu quae «prius exstant», scilicet in versiculo decimo, intenderit indicare. Etenim in hac tota pericope (Ex 27,9-19) usque octies de columnis agitur et pluries idem verbum sive in statu absoluto sive in constructo repetitur. Prima vice qua hoc vocabulum apparet, habetur in versiculo 10, ideoque eiusdem העמודים reapse primi in tota serie subsequenti appellari possunt.

6.^a (Ex 28,1; II 9). Locutio לכהנו לי datur, cum de Aarone ipsiusque filiis agitur, qui sacerdotes Iahweh e medio Israel eligendi sunt. Si waw finale admittitur, hoc habetur: «In sacerdotem eius (Israel) mihi». Sed versio syriaca et Pentateuchus Samaritanus formam לכהן servarunt. Guixolense manuscriptum receptam quidem lectionem continet, sed speciali signo eam munit forsitan ad variantem explicite vitandam.

7.^a (Ex 28,39; II 12). Kittel legit ושבעת; manuscriptum autem guixolense ושבעה. Agiturne de crasso errore? Hac tamen occasione consideremus loci sensum. Apud Kittel vertendum: «Texes tunicam byssinam». Supponitur igitur forma secundae personae perfecti pi'el, a verbo parum usitato שבץ¹¹. Vulgata vero habet: «Stringesque tunicam bysso». Versio graeca septuagintaviralis servavit: «Καὶ οἱ κόσσυβοὶ τῶν χιτῶνων ἐκ βύσσανος»; id est, «et flocci (fimbriae) tunicarum ex lino», quod hebraice sonaret: וְשִׁבְצֵי הַכִּתְנֹת. Iam vero, in Ex 28,20 vox משבצים nexibus gemmarum in monilium operibus applicatur. Praeterea in Ex 28,4 dicitur tunicam esse debere ותשבץ, quod Gesenius (¹⁷ 891) *apax logomenon* considerat. Forsitan igitur hic de reticulato taeniarum opere vel de pictura textili agitur. Cum habeat guixolense manuscriptum ושבעה הכתנת שש vertendum dixeris: «Opus textile reticulatum tunicarum ex lino». Ideo hoc modo intelligendum esset Ex 20,4, cum in Ex 28,39 supponatur et eiusdem verba ad illud referantur. In primo tamen vocabulo status constructus exigitur. Nihil vero certi erui potest.

8.^a (Ex 29,15; II 14). Proprie hic de nulla varianti lectione agitur, potius ex notitiae defectu in manuscripto repertae; attamen haec considerare iuvabit. In Ex 29 quater temporum discrepantia inter hebraicum textum et versiones apparet. Forma verbalis modo in plurali modo vero in singulari admittitur, hoc pacto:

¹¹ W. GESENIUS, *Hebräisches und Aramäisches Handwörterbuch*¹⁷ (Berlin, 1954), 804.

	TM	LXX	Vg	CANTERA ¹²	Ms. Guixolense
Ex 29,10	וסמך	ἐπιθήσσουσιν	imponent	pondrán	—
Ex 29,15	וסמכו	ἐπιθήσσουσιν	ponent	impondrán	וסמכו
Ex 29,19	וסמך	ἐπιθήσει	ponent	impondrán	—
Ex 29,32	ואכל	ἐδονται	vescetur	comerán	—

Undet patet, saltem ex hoc unico testimonio, manuscriptum Masoretico Textui cohaerere.

9.ª (Ex 31,17; III 2). Kittel ponit **אֹת הוּא לְעֹלָם**; sed manuscriptum guixolense **אֹת הוּא לְעוֹלָם**. Lectio plena in adverbio rem non attinet. Animadvertenda potius est formae mutatio in pronomine, sive masculinae sive femininae. Hoc de facto, eodem sensu servato, impossibile non est. Tamen in hoc manuscripti loco non clare elucet utrum de macula quae rosit atramentum an de accurata inscriptione agatur.

10.^a (Ex 33,20; III 12). Legitur in Kittel: **לֹא תוּכַל לְרֹאֵת** **אֶת פָּנָי**. Sed manuscriptum guixolense offert: **לֹא תוּכַל לְרֹאֵת פָּנָי**. Deest igitur in hoc postremo particula **אֶת**. Alibi non inveni variantes. Causa igitur discriminis potius esse videtur errori transcriptionis tribuenda. Per haplographiam potuit syllaba contigua duplex semel scribi. Hocque magis suadet inscriptio plena waw, quod ut mater lectionis postmodum insertum esse videtur.

11.^a (Ex 34,10; III 17). In manuscripto lineola super he vocabuli **הִנֵּה** manifesto apparet. Probabiliter hoc signo amanuensius notare voluit non deberi addi verba **יְהוָה אֵל מֹשֶׁה**, quae LXX et Vg supponere videntur.

12.^a (Ex 35,32; IV 4). Kittel scribit **מַחֲשַׁבֶּת לַעֲשֹׂת**, et advertit in notula quinque manuscripta et Vulgatam **וּלְעֹשֶׂת** admittere. Iam vero, haec postrema est lectio a manuscripto guixolensi clare admissa: **מַחֲשַׁבֶּת וּלְעֹשֶׂת**. Id igitur debet includi cum hebraicis testibus hucusque notis. Vocabula sequentia **וְהוֹתָר אֹתָהּ** ducerent ad Ex 36,7, ubi **לַעֲשׂוֹת** praecedit, quod etiam Kittel plene scribit. Sed in hoc postremo loco abest waw, ideoque primus praefendus.

¹² J. M. BOVER, F. CANTERA, F. PUZO, *Sagrada Biblia*⁴, BAC, 25-26 (Madrid, 1957) ad locos.

חכם אלהים כה אלהים פניכם תלמאן עלה עיני אש
שם אלהים וימנה כסבל אדבה תלמאן אה קלוא
ואה שלכיון בכל אנשים אשר אומר בפעלה לא תלה
ערום עליו ב טור ואורה הכסבלים אשר השים
ובשבעה יצא לחפשי יצא בנפשו ואישו אלה אלהים כי וי
יבנה ככספוט דבנת אין כסה ב קנה איש עד יבוס שמה ב
וי יז איש עד לבית ב וכנה יבני עד יומה ב ונכ איש
ב וקול ב וי ידנו ודפא נפא ב ובי יבה ב ובי יב
יעשו אשר ב ובי יבה ב ובי יבה ב ובי יבה ב ובי יבה
ב ובי יבה ב כי יבנה ב כי יבנה ב כי יבנה אש ב כי יב
על כדבר פטע ב כי יבנה יבנה ב ובי יבנה ב ובי יבנה
ב וכספוט ב ובה לאלהים ב טור אם כסה הלוח
ב ובה לאלהים ב אלהים לא תקבל ונשיה בעצמו ב ובה עשור
ב ובה לא האבד ב לא תבא טבע ליה ב לא
יהיה אהי ובה לאלהים ב כי תפגע טור ב ו
יהיה חסד טבע ב לא תבא טבע אהי וטעם ב
אמה ויהי טבע על פד אל פני הארץ יהי ב ובה
אמה לטובה הטובה טבעי טבעי בקלה ונאמתה ויהיה
את אהיה ביה את לטוב וחסרה ביה ב את כספ
עיה אמה ב עלה לטוב ונאמתה אלה עיה את אהיה
לא אהיה טעם טעם אהיה עיה אהיה אהיה כל יבנה
ב ובה אהיה ונשיה ביה ביה עיה ובה אהיה
ב ונאמתה אלה אהיה טעם טעם אהיה ויהיה אה
יה ואלהים ואלהים אהיה אהיה ביה ובה ב

I
Manuscriptum Guixolense
(Ex 20,18 - 24,14)

כ וירצו דראה קראת ׀ ויאמי׳ ויאדהרס
איהויה לעולם כ ויהו אל משה כתבים באצבע
בזרחו ויקחל מדביאו אלי גביאו אל אהרן כ
דלו דד בר סדורה ויאמר דראיתי את הקם ק
ויפו כתבים ומכותב מכתב חרות על הלוח ויטע
ההר כי פרע כי פרעו בקמיהם מיליזוז אל
היום ברכה חטאת גדולה כ ויאמר דמי אשרת
פקדי ופקדי עליהם מעל יי את העלל אשר
כ וירצו דלך עלך קטח ערת כ ויאמר ויא
קטח ערת וקטח לו מחוץ לביצתה כ ויאמר
אמר אלי ילכו והצחת לה הלא בלכתו כ ויא
הדבר כל ׀ וירצו על פניו לא תוכל לרא הפני
אהי בנקחת העור ושכה והסרה ופניו לא
ויאמר רפסל לה ויעל אל הר סיני וירצו
וייעב יאזה על פניו ויקרא יי אל רדום צער
ופטר וקראת שלשים ועל רבעים וימיה כשה
קטח ערה ולח אתנו ונחלתנו ויאמר קטח ביעטה
אג קטח עמד ככר לה עיר להיות בראש ההר לא
לא אהרן יטעלה אלהי מסנד הארץ יי אלהי יי
לראות את פניי אלהי כ ויאמר דכתב לה ויב
הלחת את דברי הכרת כי קרוץ עור ׀ ונזה קרוץ
אהרו וכל הנשיאים אהו כהר סיני יכר את הביסוח
יעה וראו בני ישראל כי קרוץ עור ׀ כשה יחטיב
הביסוח על פניו בר סדורה ויקדחל כשה

III
Manuscriptum Guixolense
(Ex 30,37 - 35,1)

13.^a (Ex 39,22; IV 13). Kittel legit ויעש את מעיל, sed advertit Pentateuchum hebraeosamaritanum repulisse את atque articulum ׀ admisisse. Pro dolor haec pars guixolensis pergameni rupta est. Attamen fere ulla dubitatio esse potest litteram ת praecedere, sicque eius lectionem cum lectione a Kittel admissa concordare.

CONCLUSIO

Nihil praecedentibus addendum remaneret, nisi accurate quaerere cuinam codicum codicumve familiae haec sanctifeliciana recensio responderet. Aliqua quidem negativa responsio in praesentiarum dari potest, eam nimirum plane non coincidere cum hebraico Bibliarum Complutensium textu, cui manuscripta plura in Hispania existentia addicta sunt¹³. Cum tamen brevis sit capitum numerus quibus ad collationem instituendam disponitur multoque minor vocabulorum congeries unicuique capiti respondentium, melius videtur hac nunc quaestione supersedere. Maxima tamen probabilitate eam ad prototypa *Sopherim aškenazim* vergere dixerim.

Cum vero in gerundis provincia multa hebraica manusciporum fragmenta hucusque sint reperta cumque plura in futurum detectum iri sperentur, non absonum videatur, si accrescentibus de novo exemplaribus in posterum haec quaestio aliaequae quamplures ipsi affines magis uberiusque determinari queant.

SEBASTIANUS BARTINA, S. I.

Facultas Theologica Castroctaviana
San Cugat del Vallés (Barcelona)

¹³ F. J. DE CISNEROS, *Biblia polyglotta Complutensia*, vol. I (1514) *Pentateuchus*. Ubicumque manuscriptum guixolense discrepantes lectiones habet, *Biblia polyglotta Complutensia* ab eo differunt cumque KITTEL, *Biblia Hebraica*³, concordant, tam in vocabulis plene scriptis quam in defective scriptis, de quibus omnibus antea actum est, quam denique in lectionibus variantibus. En hae postremae, prout eas huc usque recensuimus: 1.^a) Ex 20,21; *Biblia p. Complutensia* Ex 20 Ce (in quibus omne caput in sectiones atque praeterea indefinite in alphabeti litteras iuxta unumquodque vocabulum notatas dividitur, quarum tamen desunt ch, n, j et v [= u]), idem ac Kittel; 'l. 2.^a) Ex 23,13; 23 Bza; K; tzkyrw l'. 3.^a) Ex 23,29; 23 Dq; K; 'gršnw. 4.^a) Ex 23,31; 23 Dfgh; K; 't yšby h'rš. 7.^a) Ex 28,39; 28 Gq; K; wšbšt; 8.^a) Ex 29,15; 29 Bh; K; wsmkw. 9.^a) Ex 31,17; 31 Dp; K; hw', cum vocali hiw'. 10.^a) Ex 33,20; 33 Duxy; K; lr't 't pny. 11.^a) Ex 34,10; 34 Ckl; K; wy'mr hnh; 12.^a) Ex 35,32; 35 Dfg; K; mšbt l'st (Vg ad faciendum). 13.^a) Ex 39,22; 39 Chi; K; wy's 't.

Ex 20,18 - Lev 1,14

	Exodus	Pars 17. ^{ac} SIDRA vel PARAŠAH YITRO
	20	
I וכל ¹ העם הלפדים	18	
//// בא האלהים פניכם תחטאו על הערפל אשר ² שם האלהים	20 21	
ם		
ויאמר	22	
מזבח אדמה תעשה לי את עלתיך ³ ואת שלמיך בכל המקום אשר אזכיר במעלות	24 26	
לא תגלה ⁴ ערותך עליו פ' שור'	21	
ואלה המשפטים אשר תשים ⁵ ובשבעת יציא לחפשי יציא בנפו והגישו אל האלהים	1 2 4 6	18. ^a SIDRA vel PARAŠAH MIŠPATIM
ם		
וכי ⁶ ימכר כמשפט הבנות אין כסף	7 9 11	
ם		

Exodus

21

מכה איש	12
עד ינום שמה	13
ס	
וכי יזד איש ⁷	14
עד למות	
ס	
ימכה אביו	15
עד יומת	
ס	
ונגב איש	16
ס ⁸	
ומקלל	17
ס	
וכי יריבי	18
ורפא ירפא	19
ס	
וכי יכה	20
ס	
וכי ינצו	22
וננפו אשה ⁹	
ס	
וכי יכה	26
ס	

Exodus		
21		
וכי יגה	וְ	28
	וְ	
וכי יפתח	וְ	33
ונפל שמה	וְ	
	וְ ¹⁰	
וכי יגף	וְ	35
	וְ	
כי יגב	וְ	37
	וְ	
	22	
כי יבער	וְ	4
	וְ	
כי תצא אש	וְ	5
	וְ	
כי יתן	וְ	6
על כל דבר פשע	וְ	8
	וְ	
כי יתן דחמור	וְ	9
	וְ	
וכי ישאל	וְ	13
	וְ	
וכי יפתח (sic)	וְ	15
	וְ ¹²	

		Exodus	
		22	
	מכשפה		17
	ס		
	זבח לאלהים		19
	פ שור		
	אם כסף תלוה		24
	¹⁹ כסותה לבדה		26
	ס		
	אלהים לא תקלל ונשיא בעמך		27
	כן תעשה ¹⁴ לשורך		29
	טרפה לא תאכלו		30
	ס		
		23	
	לא תשה שמע		1
	להית		
	ס		
	לא ¹⁵ תהיה		2
	אחרי רבים להטת		
	ודל לא תהדר		3
	ס		
	כי תפגע שור		4
	ס		
	כי ¹⁶ תראה חמור שנאך		5
	ס		
	לא תטה משפט אבינך		6
	וינפש בן ¹⁷ אמתך		12

	Exodus
	23
ולא ישמע על פיך	13
אל פני האדן יהוה	17
פ	
הנה ¹⁸ אנכי	20
לשמרך	
השמר מפניו ושמע בקלו	21
ואיבתי	22
וצרתי ¹⁹ את צרריך	
וברך את לחמך	25
והסרתי מחלה	
ס	
את מספר ²⁰ ימך אמלא	26
אשלח לפניך והמתי	27
אליך ערף	
את חצרעה	28
לא ²¹ אנרשנו	29
מעט מעט אנרשנו עד אשר תפרה	30
כל ישבי ²² הארץ	31
פ	
	24
ואל משה	1
ויקח ספר הברית	7
עד דבר יהוה	
ס ²³	
ויאמר דעלה אלי	12
והיה שם	
ויקם משה ויהושע	13
אל ²⁴ הר האלהים	

Exodus		
	24	
ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה .	14	
מי בעל דברים II י' ינש אלהם		
ומראה כבוד יהוה	17.	
ויהי משה בהר	18	
פ' ת'		
	25	19. ^a
וידבר ²	1	SIDRA vel PARAŠAH
ויקחו לי תרומה	2	TERUMAH
ושכנתי בתוכם	8	
תבנית המשכן	9	
פ'		
ועשו ארון ³	10	
אמתים וחצי		
פ'		
ועשית כפרת	17	
כנפום (sic)	20	
פ'		
ועשית שלחן	23	
ס ⁴		
ועשית מנרת	31	
ס'		
	26	
ואת המשכן	1	
והיה המשכן אחד	6	
פ'		
ועשית יריעת עזים ⁵	7	
ועשית את הקרשים	15 (=18)	

		Exodus	
		26	
	וַאֲתַּ טְבַעוֹתֵיהֶם		29
	פְּ		
	וְעָשִׂית פֶּרֶכַת תְּכֵלֶת		31
	סְ		
		27	
	וְעָשִׂית אֶת הַמִּזְבֵּחַ		1
	עֹד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ		5
	הָרָאָה אֶתְךָ		8
	סְ		
	וְעָשִׂית אֶת חֲצֵר		9
	וְוִי הָעַמֻּדִים הָרִאשׁוֹנִים		10
	וְכֹל יִתְדֵת הַחֲצֵר		19
	סְ		
	וְאַתָּה תְּצַוֶּה		20
	לְמֵאוֹר לְהַעֲלוֹת נֵר		
	סְ		
		28	
	וְאַתָּה הַקֵּרֵב		1
	לְכַהֲנֵנוּ לִי		
	לְקַדְּשׁוּ לְכַהֲנֵנוּ לִי		3
	סְ ¹⁰		
	וְעָשׂוּ אֶת הָאֹפֶד		6
	סְ		
	וְעָשִׂית מִשְׁבְּצוֹת זָהָב		13
	סְ		

20.^a
SIDRA vel
PARAŠAH
TETSAVVEH

		Exodus
		28
ועשית ¹¹ חשן משפמ		15
	ס	
ועשית את מעיל האפד		31
	ס	
ועשית ציץ זהב ¹² מהור		36
את עון הקדשים		38
ושבצה הכתנת שש		39
ועד ירכים יהיו		42
	ס ¹³	
		29
וזה הדבר		1
ועמת המצנפת		6
והיתה להם כהנה		9
ואת פרשו ¹⁴ תשרף		14
וסמכו אהרון ובניו מלא		15
וקדש הוא		21
שבעת ימים ילבשם ¹⁵ עד אל אהל מועד		30
כי קדש הם		33
כל הנגע במזבח יקדש		37
	פ	
וזה אשר תעשה ¹⁶		38
	פ	
		30
ועשית מזבח כיקטר (sic)		1
והקטיר עליו		7
וכפר אהרן על קרנותיו ¹⁷		10
קדש קדשים הוא ליהוה		
	פ	

	Exodus 30	21. ^a SIDRA veI PARAŠAH KI TISSAH
כִּי תִשָּׂא ¹⁸	12	
כִּפֹּר נַפְשׁוֹ הָעֹשִׂיר	15	
מִמַּחְצִית הַשֶּׁקֶל אֵת כֶּסֶף ¹⁹ הַכֹּפְרִים לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם	16	
פְּ		
דְּוֹעֲשִׁית כִּיּוֹר לְרַחֲצָה וְרַחֲצוּ אֶהָרֵן וּבְנָיו	17-18	
פְּ	19	
וַיְדַבֵּר	22	
דְּוֹאֲתָה קַח לְךָ מֵר דְּרוֹר זֶקֶנְמָן ²¹ בִּשְׁמֵם זֶקֶנָה בִּשְׁמֵם זֶקֶדָה	23 24	
דֶּקֶח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה דֶקֶח שֶׁמֶן מִ ²² מִשְׁחַת קֹדֶשׁ זֶה לִי לְדִרוֹתֵיכֶם לֹא יִיטֵךְ יִהְיֶה לְכֶם	25 31 32	
סְ		
וַיֹּאמֶר ²³ דֶּקֶה לְדִ סְמִים סְמִים וְלִבּוֹנָה זֶכֶה וְעֲשִׂית אֶתָּה קִטְרֵת	34 35	
וּשְׁחַקֵּת ²⁴ מִמֶּנָּה הַדֶּקֶ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים תִּהְיֶה לְכֶם	36	

	Exodus	
	30	
והקטרת אשר תעשה		37
III א' ס		
	31	
וידבר		1
דראה קראתי		2
פ		
ויאמר		12
דואתה דבר [ס]		13
אזאת היא לעולם ²		17
ס		
ויתן אל משה		18
כתבים באצבע א[להים]		
	32	
מן ההר ויקהל ³		1
והביאו אלי		2
ויביאו אל אהרן		3
פ		
וידבר		7
דלך רד ⁴		
פר סדורה		
ויאמר		9
דראיתי את העם		
קשנה ערף הוא		
פ]		
ויפן ⁵		15
כתבים		
והמכתב מכתב		16
חרת על הלחת		

	Exodus
	32
וישמע	17
[אתם תחת] ⁶ ההר	19
כי פרע	25
כי פרעה	
בקמיהם	
מי ליהוה אלי	26
וין	27-29 ⁷
⁷ היום ברכה	29
הטאה גדולה	30.31
ס	
ויאמר דמי אשר הטא לי	33
⁸ פקדי ופקדתי עליהם	34
וינף ⁹	35
את הענל אשר עושה	
ס ⁹	
	33
וידבר דלך עלה	1
קשה ערף	3
ס	
ויאמר דאתום עם] ¹⁰ קשה ערף	5
ונטה לו מחוץ למחנה	7
ס	
ויאמר דראוה אתה] ¹¹ אמר אלי	12
ילכו והנחתני לך (sic)	14
הלא בלכתך	16
ס	
ויאמר דנם את] ¹³ הדבר	17
כל טובי על פניך	19

		Exodus
		33
לא תוכל לראות פני		20
הנה [מקום] ¹⁸ אתי		21
בנקרת הצור		22
ושכתי		23
והסרתי		
ופני לא ירא[ו]		
		34
¹⁴ ויאמר דפסל לך		1
ויעל אל הר סיני		4
וירד ¹⁵ בענן		5
ויקרא בשם ¹⁵		
ויעב יהוה על פניו ויקרא		6
¹⁵ אל רחום		
נצד [חסד]		7
¹⁶ ופשע וחטאה		
שלשים ועל רבעים		
וימהר משה ויקד]		8
¹⁷ קשה ערף		9
ולחטאתנו ונחלתנו		
ויאמר הנה		10
מעשה [י"]		
¹⁸ אני עשה עמך		
שמר לך		11
צריך להיות בראש הדרך		
לא [תשתחוה] ¹⁹ ל ¹⁹ אחר		14
ריש גדולה		
אלהי מסכה		17
הארץ ²⁰ אלהי ישראל]		23
²⁰ לראות את פני ²⁰ אלהיך		24

		Exodus	
		34	
	ויאמר דכתב לך	27	
	ויכתב על] 21 הלחת את דברי הברית	28	
	כי קרן עור פניו	29	
	והנה קרן ע[ור פניו]	30	
	22 אהרן וכל הנשיאים	31	
	אתו בהר סיני	32	
	יסיר את המסוה	34	
	23 [את אשר] יצוה		
	וראו בני ישׂר	35	
	כי קרן עור פני משה		
	והשיב מ[שה את] 24 המסוה על פניו		
	פֿר סְדוֹרָה		
		35	
	ויקהל משה [את כל IV 1 עד]ת	1	22. ^a SIDRA vel PARAŠAH VAYAHĒL
	פֿ		
	ויאמר משה אל כל עדת	4	
	את כל אשר צוה ...	10	
	ת [תגופת זהב] ל ...	22	
	הביאו בני ישראל נדבה ליהוה	29	
	פֿ		
	ויאמר משה 0 [וראו קר]א יהוה	30	
	כל לעשת מזו הפרשה הסר בר מן לעשות		
	ובכל [מלאכה]	31	
	4 מחשבת ולעשות	32	
		36	
	אותה והותר	7	
	פֿ		
	ויעש כל חכם לב	8	
	0 [ויהי המש]כן	13	
	פֿ		

	Exodus	
	36	
ויעש יריעות עזים	14	
ס		
ויעש את הקרשים	20	
ס] ⁶		
ויעש] את הפרכת	35	
פ' סדור'		
	37	
ויעש בצלאל	1	
ס		
ויעש ⁷ [כפרת	6	
ס]		
ויעש את השולחן	10	
פ' שורה		
ויעש את המנורה	17	
ס] ⁸		
ויעש] את מזבח הקטרת	25	
ס		
	38	
ויעש את מזבח העלה	1	
פ'		
ויעש א]ת הכיור ⁹	8	
ס		
ויעש את התצר	9	
ס		

		Exodus	
		38	
לפאת			
עד ¹⁰ [וחשקיה]ם כסף האחרון שבסוף הפרשה	19		
			23. ^a SIDRA vel PARAŠAH
אלה פקודי המשכן	21		
¹¹ [ובצלאל] בן אורי	22		PEQUDE
אשר צוה ¹¹			
כל הזהב	24		
		39	
ויעש את ¹² [האפד]	2		
ויעשו את אבני השהם	6		
ויעש את החשן	8		
¹³ [ויעש א]ת מעיל	22		
ויעש את הכתנת שש	27		
ויעשו את ציץ	30		
[ו]תכל	32		

		Exodus
		39
ויביאו את המשכן		38
ס		
		40
וידבר		1
ביום החדש		2
15 [משחת]ם לכהנת עולם		15
ס		
ויהי בחדש הראשון		17
ס		
ויקה ויתן		20
ס] 16		
ויתן] את השלחן		22
סדורה		
וישם את המנורה		24
פ		
וישם את 17 [מזבח ה]זהב		26
ס		
וישם את מסך		28
ס		
וישם את הכיור		30
18 [ובקרבת]ם		32
ס		
ויקם את החצר		33
פ		

Exodus		
40		
ויכס הענן	34	
מלא את ¹⁹ [המשכן]		
מלא את המשכן	35	
לעיני כל בית ישראל בכל מסע ²⁰ [יה]ם	38	
ד' שיטיו יניה		
Leviticus		24. ^a
1		SIDRA vel PARAŠAH
ויקרא א' קמנה	1	VAYIKRA
מאהל מועד		
²¹ [דבר אל] בני ישראל	2	
אם עלה	3	
ונרצה לו לכפר	4	
אשר פתח ²² [אהל מו]עד	5	
והפשיט	6	
אשר על המזבח	8	
וקרבו וקרעו	9	
אשה ²³ [ריה ניה]ח ל'''		
פ'		
ואם מן הצון	10	
צפנה לפני יהוה	11	
והקרב ²⁴ [והכרעים]	13	
אשה רית ניהח ל'''		
פ'		
ואם מן העור	14	

Transcripsit
Sebastianus Bartina, S. I.